

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 218/2024-55

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného POLAKOVIČ & PARTNERS s. r. o., Štúrova 16/12, Bratislava, proti rozhodnutiu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 32D/2/2023-157 z 11. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 32D/2/2023-157 z 11. októbra 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 32D/2/2023-157 z 11. októbra 2023 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu správneému súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právneému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. februára 2024, doplnenou podaním doručенým ústavnému súdu 23. apríla 2024, ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k.

I. ÚS 218/2024-37 z 25. apríla 2024 prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a svojho základného práva podnikat’ podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny rozhodnutím najvyššieho správneho súdu, ktorým bol sťažovateľ ako notár uznaný vinným z disciplinárneho previnenia. Sťažovateľ navrhol zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho správneho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Jeho návrhu na pozastavenie vykonateľnosti tohto rozhodnutia ústavný súd nevyhovel.

2. V konaní o návrhu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „minister spravodlivosti“ alebo „disciplinárny navrhovateľ“) na začatie disciplinárneho konania pre disciplinárne previnenie podľa § 91 ods. 1 prvej vety zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Notársky poriadok“) podanom na najvyššom správnom súde 3. februára 2023 bol sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutím uznaný vinným, že v období od 28. decembra 2020, keď mu bol doručený disciplinárny návrh podaný ministrom spravodlivosti z 30. novembra 2020 (ďalej len „prvý disciplinárny návrh z 30. novembra 2020“), až do 15. februára 2023, keď mu bol doručený disciplinárny návrh ministra spravodlivosti z 30. januára 2023 (ďalej len „druhý disciplinárny návrh z 30. januára 2023“), nezapožičal ministerstvu spravodlivosti notárske spisy, ktoré sa týkali konaní vo veciach notárskych úschov (ďalej len „notárske spisy“), a teda porušil svoju povinnosť uvedenú v § 83 ods. 1 Notárskeho poriadku (v znení účinnom do 30. apríla 2021, ako aj v znení *de lege lata*), čím spáchal disciplinárne previnenie podľa § 91 ods. 1 prvej vety Notárskeho poriadku. Za to mu bolo uložené disciplinárne opatrenie podľa § 91 ods. 3 písm. b) Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. novembra 2021, a to peňažná pokuta v sume 3 000 eur.

3. Podaniu prvého disciplinárneho návrhu ministra spravodlivosti z 30. novembra 2020 predchádzala listová korešpondencia medzi ministerstvom spravodlivosti a sťažovateľom; na žiadosti ministerstva spravodlivosti o zapožičanie príslušných notárskych spisov (listom zo 7. mája 2020 a listom z 3. júna 2020 podpísaným generálnym riaditeľom sekcie dohľadu [redacted]) sťažovateľ reagoval najprv spochybnením oprávnenia generálneho riaditeľa sekcie dohľadu ministerstva spravodlivosti vykonávať dohľad podľa § 89 Notárskeho poriadku (listom z 5. júna 2020). Následne v reakcii na odpoveď ministra spravodlivosti z 23. júna 2020 o tom, že [redacted] (v pozícii generálneho riaditeľa sekcie dohľadu) je poverený pracovník ministerstva na výkon úkonov v zmysle § 83 Notárskeho poriadku, sťažovateľ v liste z 26. júna 2020 namietal absenciu konkrétnych a preskúmateľných dôvodov a požiadaviek na požičanie konkrétnych spisov, a to v kontexte zachovávaní mlčanlivosti o údajoch týkajúcich sa klientov a ochrany ich súkromia.

4. Vyústením sporu o dôvodnosť žiadosti o predloženie notárskych spisov bolo rozhodnutie č. k. DK 19/2020-76 z 23. marca 2022, ktorým Disciplinárna komisia Notárskej komory Slovenskej republiky (ďalej len „rozhodnutie disciplinárnej komisie notárskej komory“) na základe prvého disciplinárneho návrhu ministra spravodlivosti z 30. novembra 2020 uznala sťažovateľa vinným z disciplinárneho previnenia podľa § 91 ods. 1 Notárskeho poriadku, ktorého sa mal dopustiť tým,

že napriek výzve z 3. júna 2020 nezapožičal v období od 5. júna 2020 do 23. novembra 2020 ministerstvu spravodlivosti predmetné notárskej spisy. Na podklade správnej žaloby podanej sťažovateľom bolo predmetné rozhodnutie zrušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/126/2022-146 zo 4. mája 2023, proti ktorému podalo ministerstvo spravodlivosti kasačnú sťažnosť. Na základe späťvzatia návrhu na začatie disciplinárneho konania ministrom spravodlivosti listom z 5. marca 2024 disciplinárna komisia notárskej komory konanie proti sťažovateľovi zastavila rozhodnutím zo 4. apríla 2024 podľa § 9 ods. 3 písm. a) disciplinárneho poriadku notárskej komory.

5. Podaniu druhého disciplinárneho návrhu ministra spravodlivosti z 30. januára 2023, na podklade ktorej rozhodol najvyšší správny súd ústavnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutím (por. bod 2 tohto nálezu, pozn.), predchádzala opätovná žiadosť ministerstva spravodlivosti zo 6. júla 2022 o bezodkladné zapožičanie príslušných notárskych spisov so zdôraznením, že predchádzajúce disciplinárne potrestanie ho nezabavuje povinnosti notárske spisy zapožičať, ktorá však zo strany sťažovateľa ostala nevy počutá a bez akejkoľvek reakcie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ podal po vyhlásení rozhodnutia najvyššieho správneho súdu ústavnú sťažnosť, ktorou namieta porušenie práva na spravodlivý proces a základného práva na podnikanie. V prehľadnej a systematicky usporiadanej ústavnej sťažnosti vymedzuje štyri argumentačné okruhy, ktoré obsahujú dôvody protiústavnosti napadnutého rozhodnutia a také porušenie práva na spravodlivý proces, ktoré si vyžaduje kasačný zásah ústavného súdu.

6.1. V prvom okruhu sťažovateľ argumentuje, že najvyšší správny súd neohranil moc štátu pri výkone kontroly notárov hodnotami chránenými ústavou zahŕňajúcimi predovšetkým ochranu súkromia klientov notára, právo na súdnu a inú ochranu a právo na podnikanie. Polemizuje s kľúčovými právnymi otázkami o oprávnenosti osôb konajúcich za ministerstvo vyhotoviť a podpísať žiadosť o zapožičanie notárskych spisov. Význam a rozsah odôvodnenia žiadosti ministerstva spravodlivosti o zapožičanie notárskych spisov odôvodňuje ústavnoprávnymi konotáciami zachovávaného súkromia (klientov notára) a povinnosti notára zachovávať mlčanlivosť o obsahu spisov. Vytvorenie nepomeru medzi výkonom štátnej moci na jednej strane a ochrany práv sťažovateľa (jeho klientov) na strane druhej sa podľa sťažovateľa prieči požiadavke spravodlivosti aj v kontexte účelu vyžiadania si notárskych spisov (v rozpore s čl. 2 ods. 2 ústavy), ktorým bola v konkrétnom prípade žiadosť národnej kriminálnej agentúry. Výklad o bezvýhradnej povinnosti splniť požiadavku ministerstva spravodlivosti (por. bod 77 napadnutého rozhodnutia, pozn.) až s následným upozornením na (prípadnú) neústavnosť postupu ministerstva zo strany sťažovateľa je ústavne neudržateľný a v rozpore so základnými princípmi fungovania právneho štátu.

6.2. V obsahu druhého argumentačného okruhu dominuje námietka porušenia zásady *ne bis in idem* a zákaz litispendencie rozhodnutím najvyššieho správneho súdu. Podľa sťažovateľa sú disciplinárny návrh z 30. januára 2023 a konanie pred najvyšším správnym súdom v danej veci založené na totožnom skutkovom základe – totožný skutok a totožný následok (nezapožičanie notárskych spisov) ako disciplinárny návrh z 30. novembra 2020, o ktorom sa stále koná.

6.3. V treťom okruhu sťažostnej argumentácie sťažovateľ namieta, že najvyšší správny súd rozhodol o vine sťažovateľa napriek absencii zavinenia na strane sťažovateľa. Zdôrazňuje, že spisy nezapožičal z dôvodu absencie dodržania zákonných náležitostí vyžadovaných Notárskym poriadkom pre predloženie notárskych spisov. Inými slovami, predloženie notárskych spisov podmieňuje kvalifikovaným a riadne odôvodneným návrhom v súlade s Notárskym poriadkom. Vyvodenie záveru o priamom úmysle nemá oporu v skutkových ani v zákonných medziach, je chybné a v rozpore s ústavou. Sťažovateľ namieta, že najvyšší správny súd v jeho právnej veci nezohľadnil zásady *in dubio pro reo* a *in dubio mitius* (II. ÚS 148/06) a uprednostnenie takého výkladu právnych noriem, ktorý zabezpečí plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv a slobôd.

6.4. V poslednom okruhu sťažovateľ namieta, že rozhodnutie bolo prijaté za absencie splnenia požiadavky nezaujatosti súdu. Zastáva názor, že prísediaci sudcovia aktívne vykonávajúci notársku prax mali byť vylúčení z rozhodovania v konaní vedenom pred najvyšším správnym súdom, a to vzhľadom na ich účasť v konaní sp. zn. DK 19/2020 pred disciplinárnou komisiou notárskej komory na podklade disciplinárneho návrhu z 30. novembra 2020 o totožnom skutkovom základe jeho právnej veci. Podporuje svoje tvrdenia aj pomocou judikatúry ústavného súdu, ktorá sa vzťahuje na vylúčenie prísediaceho sudcu z dôvodu predchádzajúceho rozhodovania o súvisiacom trestnom čine (nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 36/2023 z 9. augusta 2023). Najvyššiemu správne mu súdu vytyka, že k vzneseným námietkam sťažovateľa nezaujal vecné stanovisko. Obmedzil sa len na jednoduché konštatovanie o oneskorenom podaní a absencii relevantného dôvodu podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku.

7. V podaní, ktorým sťažovateľ dopĺňa ústavnú sťažnosť o skutočnosť (právoplatné zastavenie disciplinárneho konania pred disciplinárnou komisiou notárskej komory zo 4. apríla 2024), ktorá sa mu stala známou až po jej podaní, uvádza, že právny dôvod na podanie disciplinárneho návrhu proti sťažovateľovi preukázateľne dodatočne odpadol. Podľa sťažovateľa nemôže byť napadnuté rozhodnutie najvyššieho správneho súdu zákonné, keďže bolo vydané na základe skutočností, ktoré navrhovateľ dodatočne vyhodnotil ako právne nedôvodné, neexistujúce a nemajúce spôsobilosť založiť vznik disciplinárnej zodpovednosti sťažovateľa ako notára. Právoplatným zastavením predmetného disciplinárneho konania zanikol základný právny dôvod, s odkazom na existenciu ktorého bolo iniciované disciplinárne konanie proti sťažovateľovi (ako druhé v poradí) a ktorý jeho dôvodnosť imanentne podmieňoval. S poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 271/2023 z 21. novembra 2023 a citovaním relevantných častí jeho odôvodnenia tvrdí, že aj v jeho prípade išlo o konflikt vyplývajúci z odlišných právnych názorov; kým sťažovateľ uprednostnil svoju (notársku) povinnosť zachovávať mlčanlivosť pred právom ministerstva na výkon dohľadu, tak najvyšší správny súd dal prednosť výkonu dohľadu.

III.

Vyjadrenie najvyššieho správneho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho správneho súdu:

8. Na ústavnú sťažnosť reagoval predseda najvyššieho správneho súdu vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 30. mája 2024, z ktorého obsahu vyplýva, že sa jednotlivo vyjadruje k dôvodom vymedzených v ústavnej sťažnosti.

8.1. V časti vyjadrenia k námietke poverenia a odôvodnenia žiadosti zo strany ministerstva spravodlivosti rezonuje argumentácia sťažovateľa o potrebe vydania individuálneho poverenia zo strany ministerstva, ktorú najvyšší správny súd považuje za nesprávnu a bez opory v znení § 82 ods. 1 Notárskeho poriadku. Následne najvyšší správny súd uvádza, že sťažovateľ využil možnosť svoju pochybnosť namietat' priamo ministrovi spravodlivosti a pri tomto využil citáciu z listu č. 21429/2020/152 z 23. júna 2020, podľa ktorej bolo sťažovateľovi oznámené poverenie pracovníka ministerstva na výkon príslušných úkonov. Od tohto momentu podľa jeho názoru už nemohla argumentácia sťažovateľa o absencii oprávnenia príslušného pracovníka ministerstva obstáť. Za nesprávnu považoval aj argumentáciu o rozsahu odôvodnenia žiadosti na zapožičanie spisov. Zohľadňujúc zmenu právnej úpravy v rozhodnom období, oponuje sťažovateľovi, že za dostatočné odôvodnenie žiadosti postačilo do 30. apríla 2021 aj uvedenie, že ministerstvo spravodlivosti požaduje zapožičanie spisu na účel výkonu dohľadu podľa § 89 ods. 1 Notárskeho poriadku, ako tomu bolo aj v danom prípade. Týmto záverom nadviazal na predchádzajúce disciplinárne rozhodnutie (sp. zn. 31D/5/2022 z 8. novembra 2022), ktoré prešlo testom ústavnosti (sp. zn. III. ÚS 173/2023 z 29. marca 2023). K námietke o žiadosti predloženia notárskych spisov pre policajný orgán uvádza, že jeho žiadosť bola len iniciáciou pre výkon štátneho dohľadu. Napokon ani k žiadnemu následnému odovzdaniu notárskych spisov zo strany ministerstva policajnému orgánu nedošlo. V rámci uvedených argumentov najvyšší správny súd s poukazom na zásadu proporcionality (ako aj na analogické oprávnenie ministerstva požadovať predloženie akéhokoľvek súdneho spisu) trvá na tom, že jej uplatnenie neguje argumentáciu odvolávajúcu sa na potrebu mlčanlivosti notára a ochranu súkromia klientov. Napokon uzatvára, že aj zamestnanci ministerstva sú povinní zachovávať povinnosť mlčanlivosti.

8.2. Vo vzťahu k princípu *ne bis in idem* a k zákazu litispendencie najvyšší správny súd zdôraznil nespornosť záveru (sťažovateľom nespochybného), že bezdôvodné nezapožičanie notárskeho spisu ministerstvu spravodlivosti má povahu trvajúceho disciplinárneho previnenia. Osobitné miesto venoval výkladovým rozdielom k skutočnosti, ktorá trváci skutok ukončuje; kým podľa sťažovateľa je touto skutočnosťou až právoplatné rozhodnutie o skutku, tak disciplinárny senát túto skutočnosť spojil s oznámením disciplinárneho návrhu v súlade so zákonom predpokladanou trestnoprávnou analógiou. V nadväznosti na uvedené preto nemožno hovoriť o ústavne nekonformnom výklade, ktorým by došlo k porušeniu týchto zásad na úkor sťažovateľa.

8.3. K sťažovateľom tvrdenej absencie zavinenia najvyšší správny súd tvrdí, že táto argumentácia je neudržateľná. V prípade sťažovateľa nejde o právny výkladový spor (IV. ÚS 271/2023), resp. o prejavenie iného názoru pri výkone notárskej činnosti, keďže povinnosť notára predložiť ministerstvu spravodlivosti nie je a nebola sporná. Odvolaním sa na iný právny názor by mohla byť bez akýchkoľvek následkov ignorovaná dohľadová právomoc ministerstva spravodlivosti. V záujme úplnosti najvyšší správny súd vyjadruje irelevanciu zastavenia disciplinárneho konania za nezapožičanie notárskych spisov vo vzťahu k prvému skutku. S poukazom na body 69 až 71 napadnutého rozhodnutia uvádza, že v nich sú obsiahnuté skutočnosti, pre ktoré na disciplinárne potrestanie týkajúce sa prvého skutku a na následný správny súdny prieskum neprihliadal.

8.4. Napokon vo vzťahu k námietke údajnej zaujatosti prísediacich sudcov je zosumarizovaný procesný (oneskorene vznesená námietka zaujatosti) a vecný dôvod (rozhodovanie o inom – samostatnom skutku) jej nezohľadnenia.

9. V závere najvyšší správny súd navrhuje, aby nebolo ústavnej sťažnosti vyhovené.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

10. Zúčastnená osoba, ktorou je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, nevyužila svoje právo vyjadriť sa k prijatej ústavnej sťažnosti.

III.3. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ nevyužil svoje právo vyjadriť sa k vyjadreniu najvyššieho správneho súdu sp. zn. CS 00423/2024 z 24. mája 2024 v konaní pred ústavným súdom.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 50 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listina, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva podnikat' (čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny) rozhodnutím najvyššieho správneho súdu o disciplinárnom previnení sťažovateľa v dôsledku nesplnenia povinnosti zapožičať notárske spisy na základe žiadostí ministerstva spravodlivosti v rámci výkonu štátneho dohľadu nad činnosťou notárov. Vyabstrahovaniu tohto právneho záveru ako výsledku vecného prieskumu predchádzalo vyriešenie predbežných otázok zväčša procesného charakteru (body 45 až 71), ktoré boli vyvolané predchádzajúcim disciplinárnym potrestaním sťažovateľa a udržiavaním protiprávneho stavu.

IV.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie:

13. V tejto veci je nesporné, že sťažovateľ ako notár nezapožičal ministerstvu spravodlivosti požadované notárske spisy. V predmetnej veci sa prelína otázka (i) súdneho posudzovania disciplinárnej viny sťažovateľa, a to osobitne zasadeného do oblasti (ii) výkonu štátneho dohľadu nad notárskou činnosťou (iii) vo forme previerky notárskych spisov. Ústavnoprávny rozmer veci je daný tým, že samotný proces požičiavania spisov normovaného v § 83 Notárskeho poriadku na legitímny účel ochrany verejného záujmu na riadnom vykonávaní notárskej činnosti sa musí v podmienkach demokratického a právneho štátu spravovať princípom legality (čl. 2 ods. 2 ústavy).

14. Z obsahu ústavnoprávnej argumentácie v jadre smerujúcej k vyvineniu sa z disciplinárnej zodpovednosti je možné vyvodíť, že práve samotné dodržanie zákonnosti pri výkone štátneho dohľadu zo strany ministerstva bolo sťažovateľom spochybnené. Namietal najmä nesplnenie náležitostí žiadostí o zapožičanie notárskych spisov tak z formálnej stránky (absencia osobitne udeleného poverenia generálneho riaditeľa sekcie dohľadu podľa § 82 ods. 1 Notárskeho poriadku), ako aj z materiálnej stránky (absencia odôvodnenia v písomnej žiadosti podľa § 83 ods. 1 Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. apríla 2021). Najvypuklejšie sa javí argumentácia o konflikte dvoch zákonných povinností notára (i) zachovávať mlčanlivosť o obsahu spisov a (ii) vydať spisy na žiadosť orgánu štátneho dohľadu.

K posúdeniu otázky splnenia formálnych a materiálnych náležitostí žiadostí o zapožičanie spisov:

15. Prvou spornou témou je preukazovanie oprávnenosti osôb konajúcich za ministerstvo spravodlivosti. Podľa § 82 ods. 1 Notárskeho poriadku v spektre oprávnených osôb na previerku spisov sú (okrem iných) „*minister a ním poverení pracovníci ministerstva*“. Podľa názoru ústavného súdu je v danom prípade v hraniciach rozumnosti potrebné aplikovať gramatický výklad, v zmysle ktorého možno vyabstrahovať nasledujúce kategorické pravidlo: na to, aby sa ktorýkoľvek pracovník ministerstva (v tomto prípade generálny riaditeľ sekcie dohľadu) mohol stať oprávnenou osobou v zmysle § 82 ods. 1 Notárskeho poriadku, na realizáciu výkonu dohľadu sa musí preukázať osobitne udeleným písomným poverením od ministra spravodlivosti (por. aj Valová, K. a kol. *Notársky poriadok. Komentár. 2. vydanie*. Bratislava : C. H. Beck, 2023. 382 s.). Je potrebné dodať, že text tejto právnej normy funkčne korešponduje so spoločenským účelom a významom právnej úpravy. Tým je ochrana pred protiprávnym výkonom štátneho dohľadu, resp. pred jeho zneužitím, ktorého by sa mohol dopustiť ktorýkoľvek pracovník ministerstva neoprávneným prístupom ku ktorémukoľvek notárskemu spisu. Jazykové znenie podporené spoločenským účelom tejto právnej normy nepripúšťa alternatívny výklad. V tejto súvislosti je potrebné dať za pravdu sťažovateľovi, že žiadostí ministerstva spravodlivosti o zapožičanie notárskych spisov zo 7. mája 2020 a z 3. júna 2020 nespĺňali zákonom požadovaný formálny predpoklad. V zásade nerozporovaná vedomosť sťažovateľa o tom, že povereným pracovníkom ministerstva je generálny riaditeľ sekcie dohľadu, vyplýva až z listu ministra spravodlivosti z 23. júna 2020, ktorý si prevzal 26. júna 2020. Nesprávna interpretácia skúmanej právnej normy preto vyvoláva pochybnosti o správnosti skutkovej vety napadnutého rozhodnutia najvyššieho správneho súdu.

16. Vzhľadom na ďalšiu ťažiskovú sťažostnú námietku ostáva posúdiť argumentačný spor o rozsah odôvodnenia žiadosti o zapožičanie príslušných notárskych spisov, z ktorého vyplývajú dve podstatné (navzájom súvisiace) otázky, či (i) postačuje odôvodnenie žiadosti iba s odkazom na výkon štátneho dohľadu, alebo treba uviesť konkrétne a preskúmateľné dôvody a či (ii) notár (ne)môže v rámci výkonu posudzovať dôvodnosť štátneho dohľadu a vyhodnocovať okolnosti, za ktorých spisy ministerstvu zapožičia.

17. Ústavný súd rozumie prirodzenému napätiu v tejto otázke medzi sťažovateľom ako notárom prihliadajúcim na záujmy svojich klientov pri vykonávaní notárskej činnosti na jednej strane a ministerstvom ako orgánom štátneho dohľadu prameniacemu jednak z nejednoznačného znenia § 83 ods. 1 Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. apríla 2021, ako aj z rozdielných úloh, ktoré v súvislosti s notárskou činnosťou (§ 3 ods. 1 Notárskeho poriadku) plnia. V naznačenom kontexte zvyrazňuje, že z predložených príloh k ústavnej sťažnosti sú mu zrejmé interpretačné a aplikačné polemiky spojené posudzovanou právnou normou. Nejednoznačná právna úprava rozhodne neprispievala k právnej istote adresátov právnej normy (notárov), v zmysle ktorej by mali byť hranice zasahovania štátu do autonómie notárov presne vymedzené. Legislatívne *ex post* precizované znenie posudzovaného zákonného ustanovenia účinného od 1. mája 2021 (zákon č. 68/2021 Z. z.) vypustením obligatórneho odôvodnenia žiadosti oprávneného orgánu o zapožičanie spisu notára tak možno charakterizovať ako pomyselný a v zásade prípustný dialóg medzi parlamentom a notármi (resp. súdmi), prostredníctvom ktorého zákonodarca novou právnou úpravou predniesol vlastný subjektívny úmysel, čím potvrdil dovtedajšiu líniu objektívnej

teleologickej interpretácie o tom, že výkon štátneho dohľadu je dostatočným dôvodom na požičanie spisov.

18. Ústavný súd konfrontovaný sťažovateľom preferovaným doslovným (striktným) gramatickým výkladom právnej normy obsiahnutej v § 83 ods. 1 Notárskeho poriadku v rozhodnom období („notár svoje spisy požičia na *odôvodnenú* písomnú žiadosť“) konštatuje, že tento nezodpovedá konkrétnym spoločenským potrebám, ktorými je nepochybný verejný záujem nad dohľadom zákonnosti výkonu právomoci, ktoré štát preniesol na notárov. Štát reprezentovaný ministerstvom spravodlivosti vystupuje ako garant dodržiavania zákonnosti pri verejnoprávnom charaktere činnosti notára (§ 4 Notárskeho poriadku). Zúženie pojmu „odôvodnená písomná žiadosť“, tak ako to interpretoval najvyšší správny súd (bod 78), ústavný súd považuje za ústavne udržateľný, najmä s ohľadom na spoločenský význam a dosah zákonom dovoleného dohľadu nad správaním a činnosťou notárov v podobe previerky notárskych spisov, osobitne rešpektujúc *expressis verbis* vyjadrenú vôľu zákonodarcu v novej právnej úprave. Podmieňovanie zapožičania notárskeho spisu podrobnejším odôvodnením žiadosti ministerstva by znamenalo nelegitímnu obštrukciu pri výkone štátneho dohľadu a jeho reálne sťaženie až zmarenie, čím by sa inštitút previerky notárskych spisov stal obsolentným. Pre porovnanie možno uviesť českú právnu úpravu v § 96 Notárskeho rádu, podľa ktorej notár zapožičia svoje spisy týkajúce sa notárskej činnosti na základe písomnej žiadosti ministerstva.

18.1. V tejto súvislosti ústavný súd podporne poukazuje na časť odôvodnenia disciplinárnej komisie notárskej komory z 23. marca 2022 (body 24 až 39) týkajúcej sa relevantnej interpretácie § 83 ods. 1 Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30. apríla 2021, ktorú ani krajský súd v kasačnom rozsudku v zásade nespochybnil (por. bod 144) a na ktorú obsahovo nadviazal aj najvyšší správny súd v napadnutom rozhodnutí (body 77 až 80). V tejto súvislosti je možné konštatovať, že proti striktnej gramatickej interpretácii posudzovaného ustanovenia stoja pomerne silné a presvedčivé protiargumenty systematického, logického, historického a objektívneho teleologického výkladu, v zmysle ktorého je dostatočné žiadosť ministra o zapožičanie spisov odôvodniť iba výkonom dohľadu na účel zamedzenia obštrukcií notárov pri štátnom dohľade.

18.2. Napokon je možné súhlasiť s poukazom najvyššieho správneho súdu na analogické oprávnenie ministerstva spravodlivosti požadovať predloženie akéhokoľvek spisu od všeobecného súdu (§ 72 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), ktoré odôvodňuje len všeobecným poukazom na svoju právomoc. V naznačenej súvislosti je možné poukázať aj na povinnosť všetkých orgánov verejnej moci vrátane notárov predložiť na požiadanie ústavného súdu (len) s odkazom na § 60 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o ústavnom súde v ním určenej lehote svoj kompletný spisový materiál, prípade poskytnúť mu také podklady a informácie, aby mohlo konanie pred ústavným súdom riadne prebehnúť. Je potrebné dodať, že ani v právno-aplikačnej praxi ústavného súdu nepredstavuje splnenie tejto povinnosti odôvodnené potrebou súčinnosti žiadne pochybnosti.

19. Skutočnosť, či štát svojou ingerenciou pri výkone dohľadu nad činnosťou notárov v podobe žiadosti o zapožičanie notárskych spisov vo veciach notárskych úschov zasahuje do práv a právom chránených záujmov tretích osôb (ochrana súkromia klientov notára) a či odkaz na ochranu

súkromia klientov oprávňuje notára odmietnuť vydanie spisov, ústavný súd posudzoval prostredníctvom testu proporcionality.

19.1. V prvom formálnom kroku (legalita) je potrebné uviesť, že z kategorickej právnej normy obsiahnutej v § 83 ods. 1 Notárskeho poriadku (v logickej nadväznosti na § 81 Notárskeho poriadku) platí pravidlo, podľa ktorého notár požičia svoje spisy na písomnú žiadosť oprávneným orgánom (na odôvodnenú písomnú žiadosť v znení do 30. apríla 2021). Táto povinnosť nie je ponímaná v absolútnom slova zmysle, keďže zákonná úprava pripúšťa v istých prípadoch výnimky z tohto pravidla; v ods. 2 ide o imperatívny zákaz zapožičania notárskej zápisnice o závete za života závetcu a v ods. 3 o možnosť zapožičania spisov týkajúcich sa činnosti notára súvisiacej s výkonom notárskej činnosti podľa § 5, ktoré je podmienené súhlasom účastníka, pod ktoré však spisy vo veciach notárskych úschov podľa § 3 ods. 1 písm. c) Notárskeho poriadku nepatria. Ako každá výnimka v práve, aj tieto sa musia vykladať prísne reštriktívne a zužujúco. Z uvedeného dôvodu možno potvrdiť záver najvyššieho správneho súdu o neexistencii žiadnej výnimky negujúcej možnosť výkonu štátneho dohľadu (bod 77). Inými slovami, ministerstvo spravodlivosti má formálne oprávnenie realizovať preverku notárskych spisov vo veciach notárskych úschov.

19.2. Pokiaľ ide o ďalší krok, ktorým je posúdenie legitímneho cieľa (nevyhnutnosti) tohto postupu ministerstva, týmto je potreba zaistiť kontrolu, resp. dohľad nad verejnoprávnou činnosťou notárov (por. bod 13 a 18 tohto nálezu, pozn.).

19.3. Napokon v súvislosti s posúdením kritéria primeranosti je potrebné uviesť, že možné riziko narušenia chránených údajov tretích osôb pri zapožičaní spisov ministerstvu spravodlivosti na účel štátneho dohľadu je nepatrné (ak nerátame možné zlyhanie ľudského faktora, *pozn.*) najmä s ohľadom na skutočnosť, že okrem notára sú povinnosťou mlčanlivosti *ex lege* zaviazaní aj štátni zamestnanci ministerstva [§ 111 písm. c) zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov]. V okolnostiach tejto veci prevyšuje záujem štátu na kontrole/dohľade zákonného a riadneho výkonu notárskej činnosti, záujem na ochrane súkromia tretích osôb, keďže ochrana osobných údajov je *ex lege* chránená aj v postupe ministerstva pri výkone štátneho dohľadu.

20. V celkovom kontexte tejto veci ak by aj ústavný súd, uprednostňujúc striktné formálne použitie pojmu „*odôvodnená žiadosť*“, pripustil povinnosť orgánu štátneho dohľadu odôvodňovať žiadosť o predloženie spisov konkrétnymi a preskúmateľnými dôvodmi, ani to by nezaložilo zákonné oprávnenie notára odmietnuť predloženie spisov vo veciach notárskych úschov z dôvodu ochrany súkromia svojich klientov. Pokiaľ ide o vzťah požičiavania spisov zo strany ministerstva normovaného (§ 83 ods. 1 Notárskeho poriadku) k zákonnej povinnosti mlčanlivosti notára (§ 39 Notárskeho poriadku), je možné vyhodnotiť, že postupom ministerstva v rámci výkonu štátneho dohľadu nie je povinnosť mlčanlivosti notára porušená.

21. Ústavný súd považuje za potrebné zosumarizovať, že za čiastočne dôvodnú možno považovať argumentáciu sťažovateľa o prvotnom nedostatku žiadosti o zapožičanie spisov spočívajúce v absencii poverenia generálneho riaditeľa sekcie dohľadu, ktorého sa sťažovateľ od rozhodného momentu (t. j. od 23. júna 2020) už nemôže účinne dovolávať. Za nedôvodnú však považoval tú argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej by mala byť žiadosť o zapožičanie spisov v rámci výkonu štátneho dohľadu riadne odôvodnená, resp. ktorej dôvodnosť by mohol notár posudzovať s možným nezapožičaním spisov z dôvodu ochrany svojich klientov. Preto sa ani kľúčové právne závery najvyššieho správneho súdu v posudzovanej časti rozhodnutia o disciplinárnom previnení

vrátane zavinenia vo forme priameho úmyslu nejavia ako svojvoľné, nespravodlivé či vybočujúce z prípustných medzí výkladu posudzovanej právnej normy.

22. Napokon, pokiaľ ide o rozhodnutie iného senátu ústavného súdu o zavinení pri disciplinárnej zodpovednosti za rozhodnutie pri výkone verejnej moci (nález sp. zn. IV. ÚS 271/2023), na ktoré sťažovateľ poukazuje, je možné vyhodnotiť, že aplikácia relevantných záverov na disciplinárnu vec sťažovateľa nie je na mieste. Odlišný právny názor sťažovateľa sa síce týkal aplikácie právneho predpisu, avšak nie pri rozhodovaní v „klasickej“ procesnej forme (výrok, odôvodnenie, poučenie), alebo realizácii akéhokoľvek aktu aplikácie práva na základne zákonom zverenej pôsobnosti sťažovateľovi ako notárovi. V danom prípade nešlo o neúmyselnú aplikačnú chybu či nesprávnosť, ale o presadzovanie vlastnej predstavy pri výkone štátneho dohľadu ministerstva.

K posúdeniu otázky porušenia princípu *ne bis in idem* a zákazu litispendencie:

23. Ako z rekapitulácie vyplýva, sťažovateľ ako notár v časovom období 2020 a 2023 čelil dvom disciplinárnym návrhom ministra spravodlivosti prejednávaným pred dvomi rôznymi orgánmi verejnej moci s protichodným výsledkom; kým prvé disciplinárne odsúdenie administratívnym orgánom za nezapožičanie notárskych spisov (marec 2022) bolo správnym súdom zrušené (máj 2023) a nové konanie v dôsledku späťvzatia disciplinárneho návrhu ministrom spravodlivosti právoplatne zastavené (apríl 2024), druhým disciplinárnym (ústavnou sťažnosťou) napadnutým rozhodnutím bola sťažovateľovi právoplatne uznaná vina za skutok spočívajúci v porušení zákonnej povinnosti zapožičať notárske spisy ministerstvu s povahou trváceho deliktu.

24. Určitý stret oboch disciplinárnym konaní nastal v charakteristike a vo vymedzení skutku (nezapožičanie požadovaných notárskych spisov) ako trváceho deliktu so začiatkom v momente oznámenia prvého disciplinárneho návrhu a s koncom, ktorý bol ohraničený momentom oznámenia druhého disciplinárneho návrhu. *V čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia* bolo (prvé) rozhodnutie disciplinárnej komisie notárskej komory po kasačnom rozhodnutí krajského súdu zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie, s čím sa najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia náležite vysporiadal (body 69 až 71). Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že k povahe skutku definovaného najvyšším správnym súdom v statickej rovine *v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia* ako nový trváci skutok, ku ktorému sa dospelo jednak cez dynamiku procesného a faktického vývoja v konkrétnych okolnostiach tejto veci (body 51, 52), od ktorého boli závislé ďalšie procesné otázky (včasnosť podania disciplinárneho návrhu, princíp *ne bis in idem*, zákaz litispendencie a pod.) a na to nadväzujúci vecný prieskum, nemožno mať z formálneho hľadiska výhrady.

25. Zjavná tenzia medzi právoplatným zastavením (prvého) disciplinárneho konania na jednej strane a právoplatným disciplinárnym odsúdením na strane druhej bola vyvolaná až *ex post* (po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a po doručení ústavnej sťažnosti) späťvzatím prvého disciplinárneho návrhu z 30. novembra 2020 navrhovateľom – ministrom spravodlivosti. Explikovať toto napätie vyvodením disciplinárnej zodpovednosti za iný, nový, samostatný (hoci adekvátne vymedzený a ohraničený) skutok by bolo povrchné a navyše nesprávne, priečiace sa objektívnej realite, najmä pokiaľ ohraničenie nového (trváceho) skutku nasleduje po skutku, za ktorý ani nebola voči jeho páchatel'ovi (sťažovateľovi) vyvodená disciplinárna zodpovednosť.

26. Ústavný súd na tomto mieste konštatuje, že disciplinárny návrh z 30. novembra 2020 podaný navrhovateľom, doručený sťažovateľovi (28. decembra 2020) ako skutočnosť deliaca pokračovanie (jedného) sťažovateľa v (jednom) konaní na dva samostatné skutky, stratil v momente nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia príslušného disciplinárneho orgánu o zastavení disciplinárneho konania vyvolaného späťvzatím tohto disciplinárneho návrhu právnu relevanciu procesného úkonu. Právnym účinkom dispozičného úkonu navrhovateľa je zánik základného komponentu *ex tunc*, prostredníctvom ktorého bolo definovaný a ohraničený nový trváci disciplinárny delikt. Nezohľadnenie špecifickej a relevantnej procesnoprávnej okolnosti tejto veci pri prepíatí dodržiavaní hoc predtým správneho formálneho postupu súdu by znamenalo popretie materiálnej spravodlivosti, ktorá chráni a reprezentuje rešpektovanie zvláštností individuálneho prípadu.

27. Preto, pokiaľ najvyšší správny súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti bez akejkoľvek ďalšej argumentácie tvrdí, že zastavenie disciplinárneho konania vo vzťahu k prvému skutku je voči napadnutému rozhodnutiu najvyššieho správneho súdu irelevantné, uvedené nezaväzujú, najmä ak právoplatným zastavením disciplinárneho konania zanikol spôsobilý podklad na vymedzenie a ohraničenie skutku a v konečnom dôsledku aj na posúdenie na to nadväzujúcich procesných otázok týkajúcich sa včasnosti podania (časť 3 napadnutého rozhodnutia), zásady *ne bis in idem* a zákazu litispendencie (časť 4 napadnutého rozhodnutia) a už bezpredmetných právnych účinkov rozhodnutia disciplinárnej komisie notárskej komory o disciplinárnom previnení sťažovateľa (časť 6 napadnutého rozhodnutia).

28. Na pozadí črtajúcej sa prevahy materiálnej spravodlivosti uprednostňujúcej osobitý *ad hoc* prístup v konkrétnych okolnostiach tejto veci nad formálnou spravodlivosťou je potrebné zdôrazniť kazuistické riešenie tejto veci na účel dosiahnutia konečnej správnosti a spravodlivosti rozhodnutia, ktorú podľa názoru ústavného súdu nie je objektívne možné docieľiť bez zohľadnenia účinkov právoplatného zastavenia disciplinárneho konania vedeného pred disciplinárnou komisiou notárskej komory. Stav po právoplatnom zastavení (prvého) disciplinárneho konania vedeného proti sťažovateľovi, ktorý v dôsledku späťvzatia disciplinárneho návrhu znamená odpadnutie základného „stavebného prvku“ ohraničujúceho začiatok skutku rozhodujúceho pre posúdenie a rozhodnutie veci zo strany disciplinárneho senátu najvyššieho správneho súdu, nezodpovedá spravodlivému vyriešeniu veci. V nadväznosti na uvedené je možné konštatovať, že posudzovanie dôvodnosti sťažostnej námietky procesnej povahy o porušení zásady *ne bis in idem* a zákazu litispendencie je nateraz bezpredmetné.

K námietke zaujatosti prísediacich sudcov:

29. Pokiaľ však ide o ďalšiu sťažostnú námietku procesnej povahy o neprihliadnutí na sťažovateľom vznesenú námietku zaujatosti, táto primárne nebola závislá od vymedzenia povahy skutku (len sekundárne, por. bod 67 napadnutého rozhodnutia, pozn.), preto je namieste posúdiť jej dôvodnosť. Najvyšší správny súd neprihliadol na námietku zaujatosti z dôvodu jej oneskoreného vznesenia podľa § 24 ods. 1 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) (ďalej len „disciplinárny súdny poriadok“). Uvedená právna norma stanovuje zákonnú procesnú lehotu siedmich dní, ktorej začiatok plynutia spája s vedomosťou dotknutého subjektu o dôvode vylúčenia. Z obsahu relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že okolnosti oneskoreného podania námietky boli dostatočne vysvetlené (bod 66).

Súčasne je potrebné túto lehotu považovať za koncentračnú s tým, že jej uplynutím dochádza k procesnej preklúzii pôvodného procesného práva, t. j. uplatniť námietku zaujatosti. Z dôvodu nepodania námietky zaujatosti po oznámení zloženia disciplinárneho senátu v zákonom stanovenej lehote bolo preto logické uvažovať o konkludentnej akceptácii takéhoto zloženia senátu zo strany sťažovateľa, a z tohto dôvodu bolo opodstatnené ďalej pokračovať v konaní. Navyše, ak by najvyšší správny súd za takýchto okolností prihliadol na oneskorene vznesenú námietku zaujatosti smerujúcu proti prísediacim sudcom, mohlo by týmto procesným postupom *contra legem* dôjsť k porušeniu princípu legality ako kľúčového ústavnoprávneho princípu v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy.

30. K nastolenej otázke primeraného použitia právnych záverov z nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 36/2023 z 9. augusta 2023 na právnu vec sťažovateľa je potrebné konštatovať, že vo vzťahu k prejednávanej veci nejde o relevantnú argumentáciu. Aplikáciu judikovaného názoru (o vylúčení prísediacej sudkyne v trestnej veci iného sťažovateľa z dôvodu jej skoršej účasti na rozhodovaní o trestných činoch spolu súvisiacich) je potrebné vylúčiť, a to vzhľadom na významnú odlišnosť v skutkových okolnostiach veci, ktorá spočíva v tom, že iný sťažovateľ v trestnom konaní námietku zaujatosti proti prísediacej sudkyňi uplatnil, ktorej okresný súd nevyhovел (por. bod 6.6. nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 36/2023). Dôvod, pre ktorý ústavný súd vyslovil porušenie práv iného sťažovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 36/2023, sa týkal nereflektovania na použiteľnosť judikatúry európskych súdnych autorít pri rozhodovaní o jeho dovolaní v súvislosti s námietkou nesprávneho zloženia senátu okresného súdu (por. najmä body 38.19. nálezu ústavného súdu II. ÚS 36/2023). Z uvedených dôvodov je potrebné námietku nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v časti týkajúcej sa zaujatosti prísediacich sudcov vyhodnotiť ako nedôvodnú.

K namietanému porušeniu čl. 50 ods. 2 ústavy:

31. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 50 ods. 2 ústavy, podmienka adekvátnej právomoci vychádza z vecnej príslušnosti a na nej založenej jurisdikčnej kompetencie súdu, ktorá vyplýva z formulácie v čl. 50 ods. 1 ústavy, ktorý predpokladá suverénne rozhodovanie „*o vine a treste*“ za trestné činy, ako aj z výkladu pojmu „*trestné obvinenie*“ zakotveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva využíva na naplnenie obsahu pojmu „*trestné obvinenie*“ tzv. Englove kritériá, ktoré mu zabezpečujú autonómne posúdenie pojmov využívaných vo vnútroštátnom zákonodarstve.

32. Spojitosť medzi rozhodovaním o vine a treste má zásadný vplyv aj na posudzovanie charakteru súdneho konania a jeho zaradenia buď pod všeobecnú (občianskoprávnu) vetvu, alebo trestnoprávnu vetvu osobitne (*lex specialis*) chránenú čl. 50 ústavy. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva Engel a ostatní (1976), Öztürk (1984), Weber (1990)] sú rozhodujúcimi faktormi pre označenie danej veci ako trestnej pre účely dohovoru význam porušeného pravidla, t. j. povaha ustanovenia definujúceho trestný čin, charakter činu samotného a povaha i závažnosť možného trestu (napr. výška pokuty). Podstatnú úlohu hrá to, aká je podstata porušenia zákonom chráneného záujmu, ďalej či sú adresátmi danej normy všetci, alebo len niektoré špeciálne subjekty, a je potrebné i zväziť, či má hroziaca sankcia represívny účel a či je spôsobilá citelne zasiahnuť sféru páchatel'a deliktu.

33. Ústavný súd konštatuje, že v disciplinárnom konaní vedenom v zmysle disciplinárneho súdneho poriadku voči disciplinárne obvinenému notárovi bolo „v hre“ navrhované zbavenie notárskeho úradu ako najprísnejšie disciplinárne opatrenie. Napokon uložená peňažná pokuta na hornej hranici vo výške 3000 eur oproti maximálne možnej pokute vo výške 3300 eur podľa § 91 ods. 3 písm. b) Notárskeho poriadku (v znení účinnom do 30. novembra 2021) patrí medzi prísnu sankciu. Následok uloženej sankcie môže pôsobiť na sťažovateľa represívne (o to viac, ak bolo rozhodnutie o prvom disciplinárnom návrhu právoplatne zastavené), a teda dosahuje intenzitu podstatného zásahu do sféry sťažovateľa, čo opodstatňuje vyslovenie porušenia namietaného práva sťažovateľa podľa čl. 50 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

Záver:

34. Sumarizujúc dosiaľ uvedené, ústavný súd konštatuje porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 50 ods. 2 ústavy napadnutým rozhodnutím najvyššieho správneho súdu (bod 1 výroku tohto nálezu). V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde rozhodnutie najvyššieho správneho súdu ruší a vec vracia na ďalšie konanie, v ktorom bude nevyhnutné zohľadniť právne účinky právoplatného rozhodnutia disciplinárnej komisie notárskej komory o zastavení disciplinárneho konania pred disciplinárnou komisiou notárskej komory v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie disciplinárneho konania ako predbežnú otázku pred meritórnym rozhodnutím (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a podľa čl. 26 ods. 1 listiny:

35. V súvislosti s namietaným porušením svojho základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny hmotnej povahy napadnutým rozhodnutím najvyššieho správneho súdu ústavný súd uvádza, že vyhovenie časti ústavnej sťažnosti je založené na požiadavke dodatočného zohľadnenia účinkov právoplatného zastavenia predchádzajúceho disciplinárneho konania, teda na dôvodoch rýdzo procesnej povahy, pričom namietané porušenie predmetného práva sa týka vecného posúdenia. Ústavný súd preto nezistil existenciu ústavne relevantnej súvislosti medzi označeným právom a napadnutým rozhodnutím najvyššieho správneho súdu v nadväznosti na rozsah prieskumu napadnutého rozhodnutia.

36. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v časti ústavnej sťažnosti vo veci namietaného porušenia základného práva na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 26 ods. 1 listiny nevyhovuje (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

37. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 856,75 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

38. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024

je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľovi, ktorého právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty, vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo predstavuje celkom sumu 856,75 eur.

39. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu